[illegible] لا تعسروا و بشروا ولا تنفروا ✲

[illegible] آور قیلماگز. شادلق ایله اوقوتگز، سبقدن بیزدرمه‌گز.

معلم اول

اصول جدیده تدریجیه اوزره توركی الفبا.

مرتبی: احمد هادی مقصودی.

۱۵

سنه ۱۳۲۸ : ۱۹۱۰

54
372u
M 25
2085
Пожертвован фирмой „Братья Каримовъ“
R.S.F.S.R.
2085

عَلِّمُوا وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا وَبَشِّرُوا وَلَا تُنَفِّرُوا *

بیگِل ایتوب اویرتگز، آور قیلماگز. شادلق ایله اوقوتگز، سیقدن بیزدرمهگز.

1280

977

494
244
7

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

معلّمِ اوّل

اصول مدنيهء تدريجيه اوزره توركى الفبا.

مرتبى : احمد هادى مقصودى.

١٥

Пожертвована фирмой „ИДРИСОВЪ ГАЛЕЕВЪ и К°“

Государств. Башк. Центр. Публичная БИБЛИОТЕКА

B. A. S. S. R.
Ilmi Kitapxana
№
Научная Библиотека
Б.А.С.С.Р.

5807

Kitapxana

سنه ١٣٢٨ ـ ١٩١٠

КАЗАНЬ.
Лито-Типографія И Н Харитонова, соб. домъ.
1910.

اعوذبالله من الشيطان الرجيم * بسم الله الرحمن الرحيم *

* لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ * مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ *

آ تا آتا

آ نا آنا

غا

آغا ، آتاغا ، آناغا ، آغاغا

با

بابا ، باغا ، باتا ، آبا ، باغانا

يا

يابا ، ياغا ، يانا ، ياتا ، ياباغا

قـا

قـايـا ، قـابـا ، قـاغـا ، يـاقـا ، يـاقـاغـا

لا

آلا ، بـالا ، قـالا ، بـالاغـا ، قـالاغـا

مـا

قـامـا ، يـامـا ، مـايـا ، مـاتـا ، مـانـا

آتـامـا ، آنـامـا ، آغـامـا ، بـابـامـا

طـا

طـابـا ، طـايـا ، طـاغـا ، طـامـا ، طـالا

طـابـامـا ، طـايـامـا ، طـايـانـا ، طـالامـا

تنبيه : (طا ، صا) كوبسنچه سوزنڭ باشنده يازيلورلر. سوزنڭ اورتاسنده وآخرنده يازلماسلر. (تا ، سا) سوزنڭ باشنده هيچ يازلماسلر . . . .

صـا

صاتا · صانا · صاغا · صابا · صال

صاتاما · صاناما · صالاغا · صاناتـ

سـا

ياسا · باسا · ياساما · ياسال

ياساما · صاناسا · ياماسا · ياساتا

شـا

آشا · ياشا · شاشا · آلاشـ

آشاما · آشالا · صاناشا · صاتاشا

پـا

آپا · پاشا · آپاغا · پاشاغ

چا

آچا ، قاچا ، چانا ، چاغا ، چابا

چایا ، چالا ، چاما چامالا ، چاماغا

جا

جاغا ، جانا ، جابا ، جاتا ، جاقا

دا

داغا ، دابا ، دانا ، دالا ، داچا

قالادا ، صالادا ، طابادا ، آداشا

وا

واتا ، والا ، آوا ، یاوا ، صاوا

واتاما ، والاما ، آواما ، یاواما

را

يارا · بارا · قارا · طارا · آرا · چارا

آغارا · قارالا · طارالا · يارالا

باراتا · قاراتا · طاراتا · شايارا

طاراما · قاراما · طاراشا · قاراشا

آغاراما · قارالاما · باراتاما · شايا راما

زا

يازا · طازا · صازا · بازا · مازا

يازاما · طازاما · طازارا · قازانا

طازاراما · قازاناما · مازالاما · طازالاما

ياش بالالر حرف طانوماس بورون ايكى سوزدن قوشلغان مركب سوزلرنى اوقوُرلق بولمادتلرندن بونده قدر ايكى سوزنى برگه قوشوب اوقوُرغه اوُيرەتلمەگان ايدى . ايمدى آلدەغى درسلرده آز آز مركب سوزلر وجملەلر بولاچقدر. آنلرنى اوقوُرغەده، معنالرن آڭلارغەده بالالرنى اوُيرەتورگە كيرەك .

بالا ـ یازا ⁕ آغا ـ بارا ⁕ قایا ـ بارا ⁕ قالاغا ـ بارا ⁕
صالاغا ـ بارا ⁕ بابا ـ صالادا ـ قالا ⁕ بالا ـ شایارا ⁕
یاقا ـ قارالا ⁕ دابا ـ آغارا ⁕ یاباغا ـ طارالا ⁕
چانا ـ یاصالا ⁕ داغا ـ آشالا ⁕ آلاشا ـ آداشا ⁕
باغاناغا ـ طایانا ⁕ صاناسا ـ صاتاشا ⁕ باغانا ـ آواما ⁕
آلاما ـ چانا ⁕ طازا ـ داغا ⁕ قارا ـ طابا ⁕ قاراما ـ باغانا ⁕

بوگا قدر بو الفبانی اصول مدیه ایله ، یعنی هر مدلی حرفنی بالالرغه بر حرف دیب گنه بلدرو تییش ایدی. ایمدی بوندن صوك اصول صوتیه‌گه کوچو تییشلیدر. مدلی حرفلرنك ایکی طاوشدن قوشلغانینی آلدغی درسده آکلاتا باشلاو لازمدر. مثلا (با) (بـ) ایله (ا) طاوشلرندن قوشلغان ایکی حرفدن عبارتدر (بـ) نك آخرینه (ا) قویلماسه (بُ) دیب گنه اوقولور. یوغاری کوته‌روب صوزوب اوقولماس. بالالرغه طاوشلر حقنده سویله‌نه‌چك سوزلرنی ایمدی اوشبو درسده سویلی باشلارغه کیره‌ك .

باش حرفلر:

بـ	یـ	پـ	نـ	تـ	طـ	جـ
چـ	شـ	سـ	صـ	غـ	قـ	لـ
مـ	د	ر	و	ز	ا	ء

ى

(*)

بی	یی	پی	نی	تی	طی	جی
چی	شی	سی	صی	غی	قی	لی
می	دی	وی	ری	زی	ای	ئی

آبی ، آتی ، آچی ، آشی ، آقی ، آری
بایی ، باقی ، باری ، یالی ، یامی ، یاری
یاسی ، ناجی ، تاجی ، طانی ، طاشی ، طالی
طاری ، جانی ، جاری ، صانی ، قایی ، قاشی
قاری ، قاری ، قازی ، ماتی ، طائی ، مائی

آشامی ، طارامی ، صانامی ، یارامی ، یاسامی ، قارامی
طازالی ، دتارالی ، ماتالی ، داغالی ، صاغالی ، چامالی
آشاغالی ، یاساغالی ، صاناغالی ، قاراغالی ، طاراغالی

(*) بو (ى) حرفنی ایکی تورلی طاوش ایله اوقوتو ممکندر. یاؤروپاغه تقلید قیلوچیلر (ای) طاوشی ایله اوقوتالر. علمای عرب اصولینی اختیار قیلوچیلر (ی) دیب ناقله ایله اوقوتالر. هر ایکیسنده عین اوزی ئه یتلیدر. چۇنکه اوزی حرف ساکن اولدیغندن یالغوزن تلفظ قیلۇب بولمیدر. بعض معلملر بو حرفنڭ اوز طاوشینی هیچ ئه یتمیلر. آنی حرفنڭ ممدود بالکسر بولووینه باشده گویا بر علامت ایتۇب کنه کورسه تەلر. بو خصوصده قطعی قرار هنوز اولمادیغندن اوچ اصولدن برینی اختیار معلملر رأیینه مفوضدر. بو حرف حقنده بز یاؤروپا اصوللرینه ایەرولازم توگلدر. چۇنکه بو حرف بزده هیچ بر وقتده سوز باشنده بورونشله یازلمیدر.

آتی ، آنی ، آیی ، آچی ، آشی ، آغی
آلی ، آری ، آزی ، آوی ، طابی، صابی
بایی، جایی، چایی، شایی، طایی، صایی
جانی، دانی، صانی، باشی، یاشی، قاشی
طاشی، قاغی، واغی، قاقی، بالی، یالی
مالی، طالی، صالی، باری، یاری، شاری
قاری ، داری ، طاری ، صاری ، بازی ، قازی
مازی ، صازی ، باوی ، طاوی ، صاوی، قاتی

آتاسی ، آناسی ، آغاسی ، باباسی ، چاناسی ، داغاسی
آشاسی، آلاسی ، یاراسی ، یازاسی ، باراسی ، قاراسی
آشادی ، صانادی ، یارادی ، قارادی ، طارادی
آشامادی، صانامادی ، یارامادی ، قارامادی ، طارامادی
آتالاری ، آغالاری ، بالالاری ، چانالاری ، داغالاری
آراداغی ، قالاداغی ، صالاداغی ، دالاداغی ، طاباداغی
آغارامی ، قارالامی ، طارالامی ، شایارامی ، طایانامی
آغاراسی ، قارالاسی ، طارالاسی ، شایاراسی، طایاناسی

آبی یازا ✻ آپا آشی ✻ تاجی صاتا ✻ باقی صانی ✻
آبی صانامی ✻ تاجی قارامی ✻ باقی چامالی ✻ تاجی طازالی ✻
چانایاسامی ✻ داباقارامی ✻ داغایارامی ✻ قارایاراسی ✻
آبی آشادی ✻ آپاصانادی ✻ بالاقارادی ✻ چانایاسادی ✻

تنبیه : بو بیتده‌گی سوزلرنك آخرلری سؤیله‌شکانده اؤتؤر ایله سؤیله‌نسه‌لرده، یازوده (ی) ایله یازلورلر. آندی سوزلرنی الوغ کشیلر اؤتؤر ایله اوقورغه تییشلی. اما بالالرحاضرگه (ی) طاوشی ایله اوقوب طورسه‌لرده، یارار. بالالرغه حاضردن‌اوك (آش آشی) دیگانده‌گی آشی ایله (طوی آشی) دیگانده‌گی آشی‌نی آیرتو مشکل بولور.

و

(*)

بو	یو	پو	نو	تو	طو	جو
چو	شو	سو	صو	غو	قو	لو
مو	دو	وو	رو	زو	او	*

طابو ، یابو ، چابو ، قابو ، بایو ، طایو
قایو ، آیو ، بانو ، یانو ، طانو ، جانو
آتو ، یاتو ، طاتو ، صاتو ، قاتو ، واتو
آچو ، قاچو ، طاشو ، قاشو ، آسو ، باسو
آغو ، باغو ، یاغو ، طاغو ، چاغو ، قاغو
آلو ، طالو ، صالو ، قالو ، والو ، طامو
آوو ، یاوو ، صاوو ، آرو ، بارو ، یارو
طارو ، صارو ، دارو ، یازو ، قارو ، قازو

اوقو ، اویو ، اورو ، اوزو ، بولو ، یونو
توزو ، طوزو ، طویو ، طولو ، صولو ، صوزو
اووو ، یووو ، جووو ، طووو ، قووو ، شووو

(*) بو حرفیده (ی) کبی ایکی اوچ ورلی ایدوب اوقو و ممکندر . اختیار معلم افندیده در .

اوقـا ، اورا ، اوزا ، بـولا ، يـونا ، يـوقا
پـوتـا ، طـويـا ، طـولا ، دوغـا ، صـوقـا ، قـونـا
اووا ، يـووا ، جـووا ، طـووا ، قـووا ، شـووا

اوقـى ، اوطى ، اولى ، بـويى ، بـوشى ، بـورى
طـورى ، طـوطى ، طـوقى ، صـولى ، دولى ، صوسى
يوغالى ، جوغالى ، طورامى ، بوشامى ، طوامى ، صولامى

آغـارو ، قارالـو ، طارالـو ، شايـارو ، طايـانو
بويـالو ، صولانو ، يوغـالو ، طوغارو ، صوغـارو
طاتولانو ، آچولانو ، آرولانو ، دارولانو ، صاتولاشو
اوقـالى ، يوقـالى ، صوقـالى ، بويـامى ، طوامى
اوقالامى ، يوقالامى ، صوقالامى ، بوياغالى ، طوراغالى

يازووى ، صاتووى ، باسووى ، دارووى ، آچووى
آتـوچى ، صاتـوچى ، آلـوچى ، صالـوچى ، يازوچى
اوقـاسى ، يوقـاسى ، طولاسى ، دوغـاسى ، صوقـاسى

يازو يازا * صاتو صاتا * طاشو آغا * صوطاما *
آروصو * آچى دارو * قارا آيو * صارى دوغا *
دارو ياسى * باسوقارى * نورى اوقى * باقى شايارا *
تاجى بوشامى * باقى طورامى * آيو اولى * آلاشا دولى *
بالا باغو * چانا شووو * صوغا بارو * چانا آوو *
شايارو يارامى * اوقو يارى * قالاغا بارو * صالاداقالو *

حرفلرنڭ دورت تورلی اوقولولری :

بـ	با	بی	بو	صـ	صا	صی	صو
یـ	یا	یی	یو	غـ	غا	غی	غو
پـ	پا	پی	پو	قـ	قا	قی	قو
نـ	نا	نی	نو	لـ	لا	لی	لو
تـ	تا	تی	تو	مـ	ما	می	مو
طـ	طا	طی	طو	د	دا	دی	دو
جـ	جا	جی	جو	و	وا	وی	وو
چـ	چا	چی	چو	ر	را	ری	رو
شـ	شا	شی	شو	ز	زا	زی	زو
سـ	سا	سی	سو	ا	ا	ای	او

تنبیه : اوقوتو اصولنده ، هر اوقتلری آیریلورده کمچیلك قیلنغان بولسه ، بعض دفتر بالالر بودرسکه قدر طانوب اوقوغان بولسه‌لرده ، حرفلرنڭ دورت طاوشیمی صاناشدراماشیلر (با) اورنیده (بی) ، (بو) اورنیده (با) دیب اوقوغالیلر . باش حرفلری « بسیط » طاوسلری ایله گه‌نونیده اوقوتالر . بو ایکی جدول شول کیمچیلکنی بتورور اوچون آرتسرلمشدر . معلملر دقت قیلمالی .

تمرين وامتحان جَدْوَلی :

ا	بـو	آ	بـى	اى	بـا	او	بـ
زو	يـ	زى	پـا	زا	ىٔـى	ز	يـو
ر	پـو	رأ	پـى	رى	يـا	رو	پـ
وو	نـ	وى	نـا	وا	نـیٔ	و	نـو
د	تـو	دا	تـى	دى	تـا	دو	تـ
مـو	طـ	مـى	طـا	مـا	طـى	مـ	طـو
لـ	جـو	لا	جـى	لـى	جـا	لـو	جـ
قـو	چـ	قـى	چـا	قـا	چـى	قـ	چـو
غـ	شـو	غـا	شـى	غـى	شـا	غـو	شـ
صـو	سـ	صـى	سـا	صـا	سـى	صـ	سـو

بو يېرگه قدر بالالر اوشبو جدولده‌گی حرفلرنی، حرفلری بوينچه هيچ قاتاشمی‌ايلاب طورمیچی اوقی آلورلق بولغان بولورغه کیرهك. اکر اوقی آلماسه، اوشبو جدولنی تکرار اوقوتورغه کیرهك. بو جدولنی بالالر حرفلری بوینچه دورت طرفدن اوقورغه تییشلی. يعنی اوكدن صولغه طابا. صولدن اوڭغه طابا. ينه يوقاردن توبه‌ن طابا وتوبه‌ندن يوقاری طابا.

یالغوز حرفلر .

ب	ی	پ	ن	ت	ط	ج
چ	ش	س	ص	غ	ق	ل
م	د	و	ر	ز	ا	ء

یابْ ، طابْ ، آیْ ، بایْ ، مایْ ، طایْ ، صایْ ، قاپْ
جانْ ، قانْ ، صانْ ، آتْ ، چاتْ ، صاتْ ، آچْ ، قاچْ
آشْ ، باشْ ، طاشْ ، قاشْ ، باسْ ، آقْ ، چاقْ ، صاقْ
تاقْ ، واقْ ، آلْ ، بالْ ، طالْ ، صالْ ، قالْ ، مالْ
نامْ ، شامْ ، شادْ ، یادْ ، آوْ ، باوْ ، طاوْ ، صاوْ
بارْ ، طارْ ، شارْ ، قارْ ، آزْ ، بازْ ، قازْ ، صاءْ

توبْ ، طوبْ ، اویْ ، بویْ ، طویْ ، قویْ ، اونْ ، یونْ
سونْ ، صونْ ، تونْ ، طونْ ، اوتْ ، اوطْ ، سوتْ ، صوتْ
اوچْ ، (اوچْ) ، بوشْ ، قوشْ ، توشْ ، طوشْ ، سوسْ ، صوصْ
اوسْ ، اوقْ ، یوقْ ، طوقْ ، چوقْ ، شوقْ ، سوقْ ، صوقْ
اولْ ، بولْ ، (اولْ ، بولْ) یولْ ، تولْ ، طولْ ، شولْ
صولْ ، قولْ ، صومْ ، اورْ ، اوزْ ، (اورْ ، اوزْ) ، سوءْ .

قالاىْ، چاپانْ، شايانْ، نايانْ، نادانْ، ناراتْ، آغاجْ
قالاجْ، اداشْ، پالاسْ، آياقْ، طاياقْ، قاداقْ، طاراقْ
صالامْ، آشاوْ، صاناوْ، تاتارْ، بازارْ، آيازْ، آوازْ

بورانْ، طوغانْ، صوغانْ، قويانْ، اوماجْ، طوپاسْ
اوراقْ، اوچاقْ، طوبالْ، اورامْ، چومارْ، بوغازْ
چووارْ، چوواشْ، يوواشْ، يووانْ، قوواقْ، چوواقْ

قاراغانْ، قاراغاجْ، طاباغاجْ، چاباغاجْ، طاراقانْ
طوراغانْ، طوراغاجْ، طوراماسْ، طوراسامْ، طوراساقْ
قاراماغانْ، قاراماغاجْ، قاراماسامْ، قاراماساقْ
طوراماغانْ، طوراماغاجْ، طوراماسامْ، طوراماساقْ

اوزْمانْ، اوزْتاقْ، يورْغانْ، قورْچاقْ، قورْقاقْ، طورْغاى
آرْغانْ، آرْغاجْ، آرْماسْ، اورْغانْ، اورْغاجْ، اورْماسْ
آرْدمْ، اوردمْ، آرْدقْ، اوردقْ، آرْدى، اوردى
طارْماقْ، قارْماقْ، قارْساقْ، آرْقانْ، آوْلاقْ، طارْقاوْ

اُجْ، اشْ، امْ، الْ، ارْ، ازْ، درْ، دمْ
اورْ، باورْ، اوزْ، ياوزْ، آوشْ، طاوشْ، آرشْ
قارشْ، آرقْ، ازقْ، اولْ، داولْ، صاومْ، ياومْ
اوزمْ، سوزمْ، توزمْ، طوزمْ، صووقْ، قووشْ، يووشْ

يازو يازدمْ ❀ قولْ يودمْ ❀ چاىْ ياسادمْ ❀ آشْ آشادمْ ❀

آخر حرفلر.

ب	ی	پ	ن	ت	ط	ج
چ	ش	س	ص	غ	ق	ل
م	د	و	ر	ز	ؤ	...

جب، چن، طن، صن، یش، جش، پش
تش، طش، شش، قس، نق، چق، شق
بل، یل، تل، جل، قل، بر، جر
سر، صر، قر، بز، قز، تز، لؤلؤ

قرق، قزق، طرش، ترل، تزل، قزل، قزم
آبز، آغز، آغر، آیر، باقر، چاقر، چاتر
طامر، قامر، قایش، قامش، طابش، آچق، قاشق
مامق، بالق، قامل، قالب، طابن، صابن، باشم

اوین، موین، چوین، قوین، صویر، طوغز
اویم، بویم، طونم، طوبم، قولم، یولم
اتامز، آغامز، بارامز، آرامز، باراسز، آراسز
الاو، پلاو، صلاو، براو، بزاو، قراو

Национальная библиотека имени Ахмет-Заки Валиди

آرتق، طارتق، بارلق، طارلق، صاولق، صاندق
قارچق، آزلق، طاولق، یاولق، قارلق، صازلق
زورلق، بورسق، طورسق، طورتق، اوزدر، طوزدر

آلدم، قالدم، صالدم، بولدم، طویدم، قوندم
آلدق، قالدق، صالدق، بولدق، طویدق، قوندق
آلدر، قالدر، صالدر، بولدر، طویدر، قوندر
آلدی، قالدی، صالدی، بولدی، طویدی، قوندی

آلدی، قردی، قزدی، تزدی، صردی، صزدی
ترلدی، تزلدی، قرلدی، قزقدی، طرشدی
ترلدم، تزلدم، قرلدم، قزقدم، طرشدم
ارغز، قرغز، قزدر، صزغر، دلدل، قرغانج
آست، راست، دوست، پوست، درست، دورت

آق جب ❀ چن سوز ❀ آق تش ❀ قارا طش ❀
نق قایش ❀ طازا قامش ❀ صووق قش ❀ شق اورن ❀
اوقی بل ❀ یازا بل ❀ بر یل ❀ طوغز آی ❀ قرق بالا ❀
قزق سوز ❀ قارا قل ❀ آور تل ❀ ابز اغای ❀
آبز طوتای ❀ زور طابن ❀ آق صابن ❀ زور بالق ❀
یووان قامل ❀ باقر قازان ❀ طامرلی آغاج ❀

اورتا حرفلر.

ـبـ	ـيـ	ـپـ	ـنـ	ـتـ	ـطـ	ـجـ
ـچـ	ـشـ	ـسـ	ـصـ	ـغـ	ـقـ	ـلـ
ـمـ	ـد	ـو	ـر	ـز	ـؤ	*

چبش، چبن، سبر، صپر، طنج، طنق
صنق، پشر، تشم، طشم، چغر، طغز
بلم، تلم، طلم، قمز، بتر، سؤر
آشمز، باشمز، آتمز، اويمز، بويمز، قويمز
اشمز، تشمز، طشمز، اچمز، انمز، تلمز
بلطر، بلبل، چپچق، چلبر، قلچق، قچقر، قسر

بترو، سبرو، پشرو، طغلو، قسلو
بتردم، سبردم، پشردم، طغلدم، قسلدم
بطبلدق، قچقردق، اچقندق، صندردق
آچقچ، باسقچ، آشلق، باشلق، قاپچق، طاپقر
آلما، صالما، چالما، آلماس، صالماس، چالماس
بايتاق، صايغاق، طايغاق، شاقماق، شالقان، طالقان

آلْغان، قالْغان، صالْغان، آتْقان، صاتْقان، آچْقان
آلْمش، صالْمش، چالْمش، آتْمش، صاتْمش، آچْمش
آتلْغان، صاتلْغان، آچلْغان، آتلْمش، صاتلْمش، آچلْمش
آتْدم، صاتْدم، آچْدم، اوتْدم، سوتْدم، قوشْدم
آتْدی، صاتْدی، آچْدی، اوتْدی، سوتْدی، قوشْدی
طولْقن، صالْقن، يالْقن، طانْسق، قولْطق، قورْقنج

آلْغانْدر، قالْغانْدر، آلْغانْمن، قالْغانْمن
آلْغانْمز، قالْغانْمز، آلْغانْسز، قالْغانْسز
بز آلْغانْمز ❀ آلْغانْمز يوق ❀ بارْغانْمز يوق ❀
بز بولْغانْمز ❀ بولْغانْمز بارْ ❀ قوشْقانْمز بارْ ❀

آق چبش ❀ قارا چبن ❀ طنق صو ❀ صنق طاياق ❀
طنج اول ❀ آش پشرو ❀ اش بترو ❀ اورام سپرو ❀
طغز اورن ❀ زور چغر ❀ چغن آت ❀ آرق صغر ❀
بر طلم ❀ دورت تلم ❀ طارا قلچ ❀ آچی قمز ❀
بلطرغی يل ❀ يووان چلبر ❀ چپچق بالاسی ❀

آشغج بولدی ❀ آشلق اوسدی ❀ قاپچق طولدی ❀
قاتی قچقرما ❀ شاقماق اويناما ❀ شالقان آشاما ❀
دكان آچلغان ❀ آلوچی طولغان ❀ مال صاتلغان ❀

ە (اۆست ئەسی، های رسمیە)

جـە	طـە	تـە	نـە	پـە	یـە	بـە
لـە	قـە	غـە	صـە	سـە	شـە	چـە
※	ئـە	زە	رە	وە	دە	مـە

بەبە، یەنە، نەنە، جەیە، ئەنە، ئەچە، چەچە
بولە، توبە، سونە، سوتە، تورە، توزە، اورە
مایە، سایە، دایە، وایە، سارە، زادە، دانە
توبەدە، تولەمە، تولەسە، تولەشە، بورەنە، چومەلە
تولەمی، توشەمی، اوتەمی، اوتەلی، توبەلی، توبەسی

بەر، بەز، تەم، یەم، دەم، دەش، تەن
چەی، جەی، چەچ، شەل، ئەی، ئەز، ئەچ
برەم بسرەم، تلەش، الەم، اچەم، ئەرەم، بەرەن
توبەن، بوتەن، توشەم، توتەل، توزەر، اوسەر
تولەمەسە، توشەمەسە، توبەلەمە، تولەشەمە
پەرەمەچ، بەلەبەی، توبەتەی، توتەرەم
ئەلی، ئەڵلە، مەڵلە، سەللە، تەرتە، تەرەزە

(اورتا ای) ـيـ

بـيـ	يـيـ	پـيـ	نـيـ	تـيـ	طـيـ	جـيـ
چـيـ	شيـ	سيـ	صيـ	غـيـ	قـيـ	لـيـ
مـيـ	ديـ	و يـ	ر يـ	ز يـ	ا يـ	*

بيت ، بير ، بيز ، بيش ، يير ، ييل ، پير
پيش ، تير ، تيز ، تيش ، تين ، طين ، جيل
جيم ، جير ، جيز ، چيت ، چير ، سين ، سيز
مين ، ميچ ، ديب ، دين ، ديم ، وير ، زير
ايت ، ايش ، ايس ، ايل ، ايم ، اير ، ايز

بيمى ، تيمى ، طيمى ، بيزى ، بيلى ، قينى ، صيلى
مينى ، سينى ، تيلى ، ايدى ، ديدى ، تيدى ، طيدى
بيره ، بيزه ، تيبه ، تيشه ، سيبه ، سيزه ، ييته
اينه ، ايته ، ايسه ، ايشه ، ايله ، ايزه ، اييه
ميلەش ، چيرەم ، چيتەن ، تيرەن ، ايسەن ، اييەر
تييو ، طييو ، صييو ، قييو ، جييو ، اييو ، بييو
تيين ، تييش ، جيين ، صيير ، قييق ، مييق
تيدم ، طيدم ، صيدم ، ايدم ، مينم ، جيلم
بلْميمز ، بلْميسز ، قلْميمز ، قلْميسز

وُ (اوُتوُر واوى)

بـوُ	يـوُ	پـوُ	نـوُ	تـوُ	طـوُ	جـوُ
چـوُ	شـوُ	سـوُ	صـوُ	غـوُ	قـوُ	لـوُ
مـوُ	دوُ	وُوُ	روُ	زوُ	اوُ	❊

يوُر، توُر، طوُر، توُز، طوُز، توُى، طوُى
توُن، توُس، يوُن، سوُى، سوُت، سوُر، سوُز
قوُش، قوُل، قوُم، اوُى، اوُچ، اوُر، اوُز
بوُتوُن، توُتوُن، بوُروُن، بوُروُچ، چوُقوُر
توُيوُن، اوُلوُش، اوُچوُن، اوُزوُن، بوُلوُط

موُنه، بوُله، يوُزه، توُشه، توُره، توُيه، اوُمه، اوُزه
بوُرا، بوُزا، يوُتا، طوُتا، طوُرا، صوُرا، قوُيا، اوُيا
يوُرى، بوُتى، توُزى، اوُشى، صوُرى، قوُرى
توُرلى، توُسلى، طوُزلى، قوُملى، سوُتلى
قوُزغن، طوُتقن، طوُزلق، اوُرلق، اوُرچق
طاتوُ، طاشوُ، اوقوُ، طوقوُ، آرچوُ، بوُرچوُ
بوُرغان، بوُزغان، قارلوُغاچ، قارلوُغان
توُيه‌دم، سوُيه‌دم، توُشندم، طوُتندم، قوُتلدم
بلوُر، بلوُب، بلسوُن، آلوُر، آلوُب، آلسوُن

حرفلرنڭ سيگز تۇرلى طاوش ايله اوقۇلولرى:

بـ	بْ	با	بى	بو	به	بيـ	بۇ
يـ	يْ	يا	يى	يو	يه	ييـ	يۇ
پـ	پْ	پا	پى	پو	په	پيـ	پۇ
نـ	نْ	نا	نى	نو	نه	نيـ	نۇ
تـ	تْ	تا	تى	تو	ته	تيـ	تۇ
طـ	طْ	طا	طى	طو	طه	طيـ	طۇ
جـ	جْ	جا	جى	جو	جه	جيـ	جۇ
چـ	چْ	چا	چى	چو	چه	چيـ	چۇ
شـ	شْ	شا	شى	شو	شه	شيـ	شۇ
سـ	سْ	سا	سى	سو	سه	سيـ	سۇ
صـ	صْ	صا	صى	صو	صه	صيـ	صۇ
غـ	غْ	غا	غى	غو	غه	غيـ	غۇ
قـ	قْ	قا	قى	قو	قه	قيـ	قۇ
لـ	لْ	لا	لى	لو	له	ليـ	لۇ
مـ	مْ	ما	مى	مو	مه	ميـ	مۇ
د	دْ	دا	دى	دو	ده	ديـ	دۇ
و	وْ	وا	وى	وو	وه	ويـ	وۇ
ر	رْ	را	رى	رو	ره	ريـ	رۇ
ز	زْ	زا	زى	زو	زه	زيـ	زۇ
ا	ءْ	آ	اى	او	ئه	ايـ	اۇ

(ى) كوبسچه اۇزۇنراق ايمۇب مد ايله (يـ) مدسز ايۇب اوقولۇر. اوقولولرنده ايرما كوب بولماسه‌ده يازلولرنده باردر. بو بيتده‌گى حرفلرنى بالالرغه تۇرليچه املا قيلدرورغه كيرك.

ک، ک، ک، (کا، کی، کو)

کور، کوز، کون، کول، کوچ، کوک، موک
کۆر، کۆز، کۆن، کۆل، کۆچ، یۆک، جۆک
کیل، کیت، کیچ، کیس، کیم، نیک، تیک
کیله، کیته، کیچه، کیسه، کوره، کوچه، یوکه
کیلم، کیتم، کیبت، کیبم، کیبن، کیبز، کیبک
کیرەک، زیرەک، سیرەک، ایلەک، چیلەک
بلەک، تلەک، چەچەک، سەنەک، کوبەلەک
ایتک، چیتک، کۆلکی، تۆلکی، کومر، کوپر
بۆرکت، بۆرتک، اۆرلک، کۆرلک، بۆتنک

ک، ك

کیرەك، کیسەك، کوسەك، کۆرەك

گ، گ، گ، (گا، گی، گو)

گاه، آگاه، اوگی، موگی، توگل، اوگز، اوگست
ایگز، تیگز، نیگز، سیگز، سۆلگی، کۆزگی
ایگو، جیگو، چیگو، ایگه، جیگه، چیگه
گناه، گواه، یۆگەن، تۆگەن، بیزگەك، ایمگەك
بلگان، کورگان، بلگاچ، کورگاچ، کوگەرگان

ڭ ، ڭـ ، ـڭ

آڭ ، طاڭ ، اوڭ ، طوڭ ، صوڭ ، مۇڭ
آتاڭ ، باباڭ ، آغاڭ ، اوقاڭ ، صوماڭ
آتاڭز ، باباڭز ، آغاڭز ، اوقاڭز ، صوماڭز
آڭلى ، ظڭلى ، اوڭمى ، طوڭمى ، اوڭدى
اوڭغاى ، ياڭغاق ، آڭغرا ، ياڭغش ، ياڭغر
اوڭا ، طوڭا ، شوڭا ، بوڭا ، آڭا ، سيڭا ، ميڭا

ايلڭ ، تيلڭ ، كيلڭ ، بلڭز ، كورڭز ، كيلڭز ، كيتڭز
ايڭدى ، شيڭدى ، ايڭلەدى ، كوڭل ، ييڭل
مەڭگى ، جيڭگى ، جيڭدى ، جيڭلدى ، كوڭللى

خ ، خـ ، ـخ (خا ، خى ، خو)

خداى ، خان ، آخون ، ياخشى ، خوش ، آخ ، واخ

ه ، هـ ، ـهـ ، ـه ، ە (ها ، هى ، هو)

هادى ، شاهى ، ماهى ، هارون ، هامان ، آه ، واه

ف ، فـ ، ـف (فا ، فى ، فو)

فاش ، فأل ، فيل ، فين ، كوفى ، صوفى ، فانار

ژ ، ۋ

آژدها ، سازين ، ۋاگون ، ۋولۇست

عربی حرکه‌لر: اُوِسْتْ، آسْتْ، اُوتُورْ.

ط و ـ ، ی   ـۀ   ـ   اۇ

اَ اِ اُ	بَ بِ بُ	پَ پِ پُ	تَ تِ تُ
جَ جِ جُ	چَ چِ چُ	خَ خِ خُ	دَ دِ دُ
رَ رِ رُ	زَ زِ زُ	سَ سِ سُ	شَ شِ شُ
غَ غِ غُ	فَ فِ فُ	قَ قِ قُ	كَ كِ كُ
گَ گِ گُ	لَ لِ لُ	مَ مِ مُ	نَ نِ نُ
وَ وِ وُ	هَ هِ هُ	يَ يِ يُ	ثَ ثِ ثُ
✿ ✿	طَ طِ طُ	صَ صِ صُ	✿ ✿

مَنْ ، كَمْ ، هَمْ ، هَرْ ، دَنْ ، لَرْ ، مَكْ ، چَكْ

اِنْ ، مِنْ ، زِدْ ، جِنْ ، شِكْ ، سِرْ ، بِرْ ، مِلْ

قُلْ ، دُمْ ، صُمْ ، قُمْ ، قُزْ ، زُرْ ، دُرْ ، طُفْ

عربی حرکه‌لر و عربی حرفلر تۆرکیده یوق حکمنده اسه‌لرده، تۆرکیگه آلنمش عربی سوزلرده کوپ استعمال ایدلدکلریدن الفبای تۆرکیده کوسترلمکلری لازمدر. بونلرنی ،االارنڭ حاضرگه بلولری لازم توگلدر. یاتسنماسلق قدر کوروب کیتولری‌گه ضروردر. حروف وحرکات عربیه‌نی مکمل صورتده بلدرو اۇچون معلملرگه معلم ثانی‌اسملی‌الفبای عربی مجموعه‌سینی‌اوقوتمق تیبشلیدر. مذکور الفبای‌عربیده حروف وحرکات عربیه‌نی‌ بیك‌سهل‌اسلوب‌ایله ترتیب‌ایدلمشلردر.

اَدَبْ، اَمَلْ، سَبَقْ، قَلَمْ، خَبَرْ، سَفَرْ، اَگَرْ مَگَرْ
خَيْرْ، غَيْرْ، سَيْرْ، مَيْلْ، فِكْرْ، رِزْقْ، نِصْفْ، بِئْرْ
سَلامْ، كَلامْ، جَلالْ، جَمالْ، كَمالْ، قَرارْ، هَلاكْ، اَمانْ
مُرادْ، فُراتْ، غُلامْ، دُخانْ، كِتابْ، اِمامْ، زِيانْ، جِهانْ

مَكْتَبْ، دَفْتَرْ، زَيْنَبْ، مَرْيَمْ، سَرْوَرْ، گَوْهَرْ
مَسْجِدْ، مَجْلِسْ، مَغْرِبْ، مَشْرِقْ، مَنْزِلْ، مَصْرِفْ
مُؤْمِنْ، مُسْلِمْ، مُمْكِنْ، مُشْكِلْ، مُجْتَهِدْ، مُشْتَهِرْ
اِسْلامْ، اِخْلاصْ، اِجْتِهادْ، اِلْتِفاتْ، اِدارَه، اِرادَه

قادِرْ، صادِقْ، مالِكْ، سالِمْ، شاكِرْ، قاسِمْ، شامِلْ
قَديرْ، صَديقْ، مَليكْ، سَليمْ، شَريفْ، كَريمْ، كَبيرْ
تَقْديرْ، تَصْديقْ، تَمْليكْ، تَسْليمْ، تَشْريفْ، تَكْريمْ، تَكْبيرْ
ايمانْ، ميزانْ، مُريدْ، تَواريخْ، صابِرينْ، مُسْلِمينْ

	عربی حرفلر:
ح ، حَحْ :	حَكيمْ، حَليمْ، حَميدْ، حَسَنْ، حُسَيْنْ
ع ، عَعْ :	عَليمْ، عَزيزْ، عالِمْ، عارِفْ، عِرفان
ث ، ثَثُ :	ثابِتْ، حارِثْ، عُثْمانْ، كُلْثومْ، ثَوابْ
ذ ، ذَ ذ ذُ :	ذاكِرْ، كاذِبْ، نَذيرْ، رَذيلْ، ذَليلْ
ظ ، ظَ ظ ظُ :	ظاهِرْ، ناظِرْ، ظالِمْ، ظَريفْ، نَظيفْ
ض ، ضَضُ :	حاضِرْ، فاضِلْ، فَيْضْ، ضِياءْ، رِضاءْ

املا قاعده‌لرینه اشاره:
تۆرکیچه مشهور واق سوزلرنڭ یازلولری:

مَـلْكْ ، مَـقْ : بـلـمك ، کورمك، آلـمق، صاتـمق

چَلْكْ ، چَـقْ : بـله‌چلك ، کوره‌چلك، آلاچق، صاتاچق

مَسْ ، ماس : بـلـمس، کورمس، آلماس، صاتماس

سه ، (سا) : بـلـسه ، کورسه ، آلسه ، صاتسه

لوْ ، (لار) : کـمـلو ، کشیلو ، بالالو ، آغالو

دَنْ ، (دان) : کـمـدن، کشیدن، قایـدن، قالادن

ده ، (دا) : قایـده ، قالاده ، اچـده ، طشده

گه، غه، که، قه: کیرته‌گه ، قوُیماغه ، اچکه ، طشقه

گان، گاچ، کان، کاچ: بلـگان، بـلـگاچ، بـتـکان، بـتکاچ

غان، غاچ، قان، قاچ: آلغان، آلغاچ، صاتقان، صاتقاچ

ده‌ش ، داش: اِسمده‌ش، اِیبده‌ش، آتداش، یولداش

ره‌ك ، راق : کوبره‌ك، کیمره‌ك، آزراق، آرتغراق

گانچی ، غانچی: کیلـگانچی، کیتـکانچی، آلـغانچی

چـه ، میچی : مینـمـچه، سینـگچه، بـلـمیچی، کورمیچی

که ـــ کی : تاکه، یاکه، کاشکه، گویاکه، بـلـکه

تۇرلى سوزلر.

آتا، آنا، بابا، ئەبى، اوغل، قز، بالا، طوغان،
قارداش، آغا، انى، طوتا، سنگل، اير، خاتۇن،
قارت، قارچق، يگت، يەش، آبى، آبزى، آبزاغاى،
آبزتاى، آپا، بانو، بيكە، خانم، طوتاش، ارو،
پادشاه، خان، شاه، پاشا، بيك، ميرزا، طارخان،
تورە، باى، آغا، دوست، دشمان، كورشى، قوناق.

جان، تەن، صان، باش، موين، بيلكە، چەچ، قاش،
ميىق، صاقال، يۈز، بيت، ماڭلاى، ياڭغاق، قۇلاق،
كوز، كرفك، بۇرۇن، آوز، ايرن، تش، تل،
ايىيەك، قول، بلەك، ترسەك، اوچ، بلەزك، بارماق،
آرقا، قابرغا، آياق، تز، بالطر، طوبق، اوكچە،
مى، يۈرەك، باور، اوپكە، بوغاز، ايت، سۈيەك، طامر.

كييم، كولمەك، بيشمەت، طون، كازاكى، كامزول،
چيكمەن، چاپان، جيلەن، بيلباو، بۇركەنچك، ياولق،
آليابقچ، جيلڭ، ايتەك، كسە، تۈيمە، يۈزۈك، بلەزك،
آلقا، چالما، بورك، فەس، كەلەپوش، طاقيا، اۇيۇق،
ايتك، چيتك، كەوش، باشماق، كالوش، بييەلەى، باشلق.

جانوار، دۈيە، بوتا، آت، طاى، ايشەك، صيير،
زاو، قوى، صارق، قوزى، كەجە، مايمۇل،
يل، آرسلان، يولبارس، آيو، بورى، تۈلكى،
ەچى، قويان، ئەرلەن، بالق، يلان، چايان.

قوُش، طاوُيس، طوطى، ئەتەچ، طاوق، چبش، اوردەك،
قاز، كوركە، بوُركت، قارغا، چەوكە، صايسقان، قارچغا،
كوگەرچن، طرنا، صاندوغاچ، قارلوُغاچ، چپچق، يارقانات،
چيكرتكە، اورمەكوچ، قرمسقا، چبن، طاراقان.

دنيا، يير، كوك، يوُلدز، قوُياش، آى، بوُلوُط،
ياڭغر، قار، بوُز، قراو، چق، صو، ديڭز، كول،
چيشمە، قوُيوُ، يلغا، كوپر، يول، قالا، آول،
اورام، بازار، كيبت، مَناره، مَسجد، مَدْرَسە، مَكْتَبْ.

قاپقا، قوُيما، باغانا، ايشك، تەرەزە، بولمە، توبە،
توشەم، ديوار، طاقتا، سەكى، ايدەن، اوُستەل، اورندق،
اشكاف، يوُرط، اوُى، چاتر، كيىز، چپتا، پالاس،
كوُرپە، توشەك، مندەر، يورغان، چبلك، پەردە، سوُلگى.

ميچ، اوچاق، چراغ، فانار، قازان، چيلەك، قوُمغان،
چولمەك، لەگان، ششە، صاوت، طاباق، آش، چەى،
كوُپى، ايكمەك، كومەچ، بەلش، لەوەش، شولپا، طوُقماچ،
صالما، چومار، سركە، طوُز، بوُرچ، بال، شيكەر، شِربَتْ.

قر، باسو، باقچا، گل، چەچەك، اولەن، يافراق،
آغاچ، اورمان، ايمەن، نارات، چرشى، قاين،
طال، اوساق، ميلەش، شمرط، زيرك، سەرو،
آرتش، اوُرەڭگى، قاراما، قوواق، قامش، پچەن.

يېمش، آلما، ارمود، آيوا، آنار، ليمون،
ئەپيلسين، اينجير، اۇرۇك، خرما، اۇزم، جيلەك،
چىيە، قارلۇغان، قاون، قاربۇز، قاباق، قييار، طرما،
شالقان، صوغان، صارمساق، بەرەڭگى، بۇغداى، آرپا،
آرش، صۇلى، بۇرچاق، ياسماق، جيتن، كيندر،
طارى، دۇگى، اۇرلىق، اۇن، قامر، يارما.

مال، آقچا، آلتۇن، كۇمۇش، باقر، جيز، تيمر،
چوين، قۇرغچ، قورغاشن، كوكرت، كومر، كۇل،
اوطۇن، تۇتۇن، آخاق، گەرەبە، فيرەزە، پيالا، بالچق،
طوفراق، طوزان، قۇم، طاش، طاو، يير.

يوغارى، توبەن، اۇست، آست، اوڭ، صول، آل،
ارت، تور، يان، بوگون، كيچە، ايرتەگە، كيچ،
ايرتە، الك، صوڭ، كۇندز، بويل، بلطر، يل.

ياخشى، يامان، باى، يارلى، اوتكن، يوواش، طرش،
ايزگى، اوصال، زيرەك، آكغرا، ماتور، يەمسز،
سيمز، آرق، آورو، صاو، كۇچلى، كۇچسز، يېتز،
ايرنچەك، طوغرى، يالغانچى، جومارد، صاران، اسپاى.

ياڭا، ايسكى، زور، كچكنە، آور، ييگل، قاتى،
يۇمۇشاق، قالۇن، يوقا، يووان، نچكە، اۇزۇن، قسقا،
بييك، تەبەنەك، كيڭ، طار، ايرى، واق، شما،

قترشى، طورى، كەكرى، يلى، صووق، يۇمرى، ياتسى،
قويى، صييق، قۇرى، يووش، آرو، شاخشى، ياقتى،
قاراڭغى، آسات، چيتن، چن، يالغان، آق، قارا.

پيتربورغ، مەسكەو، نيژنى، قَزان، سمبر، صامار،
صاراتاو، استراخان، اوفاه اورينبورغ، طورغاى،
جايق، آلماتى، سيمى، طوم، تۆمەن، طوبل،
طرويسكى، قزليار، طارا، چيستاى، كيرمان،
بخارا، سَمَرْقَنْدْ، طاشكَنْدْ، خوقَنْدْ، خيوە،
قاشغار، چۇگەچەك، قۇلجا، يارکَنْدْ، ايستانبول.

بر، ايكى، اۇچ، دورت، بيش، آلتى، ييدى،
سيگز، طوغز، اون، اون بر، اون ايكى، اون اۇچ،
اون دورت، اون بيش، اون آلتى، اون ييدى،
اون سيگز، اون طوغز، يگرمى، اوتۇز، قرق، ايللى،
آلتمش، ييتمش، سيكسان، طوقسان، يۇز،
مڭ، اون مڭ، يۇز مڭ، ميليون، ميليارد.

بلمك، كرمك، المك،	قرمق، قلمق، چقمق،
بۇرمك، تۆرمك، يۇرمك،	بۇرمق، ظۇرمق، اۇرمق،
بولمك، اولمك، كورمك،	بولمق، طولمق، قوشمق،
بيرمك، كيلمك، كيتمك،	بارمق، آلمق، صاتمق،
بيزەمك، بيلەمك، ايلەمك،	آشامق، قارامق، صانامق،
بەرمك، تلەمك، اشلەمك،	اوقومق، اوينامق، طرشمق.

قوشما سوزلر:

بر کشی، ایکی بالا، اوچ شاگرد، دورت کتاب،
بیش قلم، آلتی دفتر، یتی سوز، سیکز یول،
طوقوز بیت، اون درس، یگرمی تەولك،
اوتوز کون، اوچ آنا، ایللی یل، بر ای،
گل باقچاسی، آغاج یافراغی، گل چەچەکی،
آشلق باسووی، پچەن بولوکی، نارات اورمانی،
اورمان یولی، قاین آغاچی، مسجد منارەسی،
مدرسە اورامی، مکتب باقچاسی، باقچا قویماسی،
قویما باغاناسی، یازو قاراسی، قارا صاوتی،
یازو کاغدی، کاغد طارتماسی، یازو دفتری،
کوچرگیچ دفتری، خلفە یازووی.

سبق وقتی، یازو وقتی، آش وقتی، چەی وقتی،
ناماز وقتی، ایرتە نامازی، اویلە نامازی،
ایکندی نامازی، آخشام نامازی، یەستو نامازی،
آدم بالاسی، خدای بندەسی، سبق بالاسی،
مکتب شاگردی، مکتب خلفەسی، خلفە بولمەسی،
قالا اورامی، اورام قاپقاسی، قاپقا باغاناسی، اوی
آلدی، ایشك آلدی، اوی ایشگی، تەرەزە قاپقاچی،
ایشك طوتقاسی، بولمە ایشگی، کتاب بولمەسی

اَدَبلی بالا، زیرەك بالا، شاگرد بالا، یاخشی بالا، اوقوغان
کشی، یاخشی کشی، ایزگی کشی طوغری کشی، جومارد
کشی، خلقلی کشی، بای کشی، عالم کشی،
اوتکن کشی، اَدبسز بالا، آغرا بالا، نادان بالا،
ناچار بالا، نادان کشی، یامان کشی، ناچار کشی،
اوسال کشی، صاران کشی، ئەشەکی کشی، اولوغ کشی،
کیچکنە بالا، اوتکن بالا، کوندەم بالا، قارشی بالا.

زور مَکتَب، کچکنە مَکتَب، قاوشی قَلَم، تیمر قلم،
آق کاغد، صاری کاغد، یەشل کاغد، ماتوز یازو،
ناچار یازو، زور قالا، کچکنە آول، کیلك اورام،
طار کوپر، آغم صو، صووق صو، صالقن چیشمە،
زور مَسجد، بییك مَنارە، اولوغ مَدرسە، کچکنە
مَکتَب، دەو ایشك، بەلەکەی تەرەزە، اوزون
قَلَم، قسقا کماراندash، بییك یورط،
تەبەنەك اوی، کیلك چارلاق، دەو اوی ۞

ایرتە طوردم ۞ بیتمنی یودم ۞ چەی اچدم ۞ مکتبکە
باردم ۞ سَبَق اوقودم ۞ یازو یازدم ۞ اویگە قایتدم ۞
آش آشادم ۞ باقچاغە چقدم ۞ آلما آشادم ۞
مَسجدکە باردم ۞ ناماز اوقودم ۞ آش آشیمز ۞
چەی اچەمز ۞ سبق اوقیمز ۞ یازو یازامز ۞
کشیلر سویلەشەلر ۞ جانوارلر یوریلر ۞ آتلر

چاپالر ٭ قوشلر اوچالر ٭ بالقلر يوزەلر ٭
بالالر اوينيلر ٭ اويدە طورالر ٭ اورامدە يوريلر ٭
بازاردە صاتالر ٭ ايگين ايگەلر ٭ اشلق چەچەلر ٭
كولتدە اورالر ٭ پچەن چابالر ٭ كتاب اوقيالر ٭
يازو يازالر ٭ ناماز اوقيلر ٭ كييم كييەلر ٭
باقچەدە چيچەكلر ٭ چەچەك چيچيالر ٭

ساماننوياغ صاپيري ٭ كوگەرچين گوزلی ٭ ئەتەچ
اوچقوا ٭ صو اغا ٭ طامچی طاما ٭ ييل ايسە ٭
باشقو ياوا ٭ كوك كوكرى ٭ يەشن يەشنی ٭
بولوتلر يوغری ٭ يولدزلر كورندی ٭ آی
شالقدی ٭ طاڭ آتدی ٭ قوياش چقدی ٭ كوندز
بولدی ٭ دنيا ياقتردی ٭ قازان قاينی ٭ صاماور
شاولی ٭ سبق اوقی ٭ يازو يازا ٭ دين اويرەنە ٭
آدَبلی بولا ٭ اوتكن بولا زيرەك بولا ٭ باكلی بولا ٭
ايزگی بولا ٭ بازارغە بارا ٭ صاتو صاتا ٭ مال بيرە ٭
آقچە آلا ٭ طابش ايتە ٭ بای بولا ٭ جومارد بولا ٭

ياخشی بالا سَبَق اوقی ٭ ناچار بالا اوين
اوينی ٭ سبق اوقوغان بالا آدَبلی بولا ٭ سبق
اوقوماغان بالا ادبسز بولا ٭ سبق اوقوغان بالا
اوتكن بولا ٭ سبق اوقوماغان بالا آڭغرا بولا ٭
سبق اوقی طورغان بالاغە شاگرد ديلر ٭

اوقوسی یورگان بالاغه اورام بالاسی دیلر ٭
شاکرد بالا اوتکن بولا، اورام بالاسی نادان بولا ٭
شاگرد بالا آدبلی بولا، اورام بالاسی آدبسز بولا ٭
اوقوغان کشی بلگلی بولا، اوقوماغان کشی
نادان بولا، بلگلی کشی بای بولا، نادان کشی
یارلی بولا ٭ ازلر بولغاچ یاخشی بولاسی بالا
یاش چاغنده آدبلی بولا ٭ ازلر بولغاچ
یامان بولاسی بالا، یاش چاغنده آدبسز بولا ٭

شاگردلرنڭ سوزلری:

بز شاگرد بالالرمز ٭ هر بریمز سبق اوقیمز ٭
هر کون ایرته طورامز ٭ طورغاچ ده، یووونامز،
ناماز اوقیمز، بر آز چای اچهمز ٭ چایدن صوڭ
مکتبکه بارامز ٭ مکتبکه کرگاچ اورنلرمزده
اوطورامز ٭ بوقچالرمزدن کتابلرمزنی آلوب
اوقی باشلیمز ٭ مکتبده هر وقت آدب بله گنه
اوطورامز ٭ هیچ سویلهشمیمز، کولشمیمز،
اوینامیمز، قچقرشمیمز، صوغشمیمز ٭ هامان
کتابلرمزنی اوقوب، یازولرمزنی یازوب اوطورامز ٭

مکتبده بزگه خلفه سبق اوقوتا، یازو یازدرا،
ادبکه اویرهته ٭ بز خلفهنڭ سوزلرن طڭلاب
اوطورامز ٭ خلفه صوراغان سوزگه جواب بیرهمز ٭
سبق بلگان بالانی خلفه بیك یاراتا؛ بلمهگان

بالانی بیره‌ده یاراتمی ٭ بیلیرگه طرشماغان بالاغه
بیك آچولانا ٭ سبق اوقوومی یورگان بالانی بیك
اورشا ٭ سبق وقتنده مکتبکه کیلمی قالغان
بالانی بر بولمه‌گه یابوب قویا ٭ سبقنی
طورشوب اوقوغان بالانی بیك ماقتی ٭

بز بیتکوی بالا شریك بولوب اوقیمز ٭ هر برمز
بیك طرشامز ٭ هر کون مکتبکه بارامز ٭ هیچ
بر کون بارمی قالیمز ٭ مکتبکه بارغانده‌ده،
قایتقانده‌ده، هامان ادب بله یوریمز ٭ هیچ
ادبسزلك قیلمیمز ٭ اورامده اوچراغان کشیلرگه
سلام بیره‌مز ٭ اورام بالالری بله هیچ اوینامیمز ٭
بزنك شریکلر هر برسی بر تیگز توگل ٭
قایسیمز سبقنی بیك تیز بله‌مز، قایسیمز
بیك تیز بله آلمیمز ٭ بلگانلرمز بلمگانلرمزگه
اویره‌ته‌مز ٭ بز شریکلرمزنك هر برسن بیك
دوست کوره‌مز ٭ همه‌مز بر طوغان کوك بر برمزنی
یاراتامز ٭ بر برمزگه دشمانلانوب یوریمیمز ٭ بز همه
مز بر اتا هم بر آنا بالالری کوك بر برمزگه قارانداشلرمز ٭

بز اوقوغان سبقلرمزنك همه‌سن ایسمزده
طوتامز ٭ هیچ اونوتماسقه طرشامز ٭ اونوتلغان
سبقمزنی قایتوب اوقوب قاریمز ٭ یاشغادن

اوقوغاچ هَمه سی ایسمزگه توشه ﴿ هَر سبقنی
قات قات اوقیمز ﴿ هَر بر سوزنی آڭلاب
اوقیمز ﴿ هیچ بر سوزنی آڭلامی قالماسقه
طرشامز ﴿ بر سوزنی آڭلاماسدق، آنی خلفه‌دن
صوریمز ﴿ خَلفه هر سوزنی یاخشیلاب آڭلاتا ﴿
بزگه خَلفه کوب سوزلر سوَیلی ، بزنی بیك
اوگوتلی ﴿ بزگه یاخشی بولورغه هَم اَدبلی
بولورغه قوشا ﴿ خَلفه سوَیله‌گان سوزلرنڭ
هَمه‌سن طڭلیمز ﴿ آنڭ اوگوتلرن طوتارغه
طرشامز ﴿ خَلفه، نی قلورغه قوشسه، شونی
قلامز ﴿ اول قلماسقه قوشقان اشلرنی هیچ
قلمیمز ﴿ بزنڭ بیك، اَدَبلی هَم یاخشی
بولاسیمز کیله ﴿ (الله تعالی) هَر برمزنی
اَدَبلی و یاخشی کشیلردَن قیلسه ایدی، آمین ﴿

مَکتَب‌دن قایتقاچ اویده آشیمز . اشدن صوڭ
اَدبلی دوستلرمز ایله آزغنه اوینیمز ﴿ نادان
بالالر کوك کوب اوینامیمز ﴿ اوین بله
وقتمزنی بوش اوتکه‌رمیمز ﴿ بزنڭ هیچ
اوینده‌کوڭلمز یوق ﴿ بارکوڭلمز سبق اوقوده
هَم اَدَب اویره‌نوده ﴿ اویمزده هامان کتابلر
قاراب، یازولر یازوب اوطورامز ﴿ بزنڭ اویده

تۇرلى كتابلر بار ❊ سبقمزنى بلگاچ هامان
شول كتابلرنى قاراب اوقوب اوطۇرامز ❊ بز
ايندى هر بر يازونى اوقى آلامز ❊ كتابلردهغى
سوزلرنى ده آكليمز ❊ هر بر سوزنى يازابلهمز ❊
هر حرفنى درست يازامز ❊ هر بر سوزنى ده درست
يازارغه طرشامز ❊ ياكغش يازودن صاقلانامز ❊

سبقنى طرشوب اوقوغان اوچون، بزنى آتا
آنالرمز بيك ياراتالر ❊ بزنى بلكلى بولور ديب
اويلاب بيك سوينەلر ❊ قووانوب بزگه خير
دعا قلالر ❊ بزنى بيك ياراتوب تربيه قلالر ❊
بز اوزمزده آلارنى بيك ياراتامز ❊ آلارنك هر
بر يومشلرن طكليمز ❊ نى اش قوشسهلر،
شونى اشليمز ❊ قلما ديگان اشلرن هيچ
قلميمز ❊ آلارغه قارشى هيچ يامان سوز
ئەيتميمز ❊ هر وقت كوكلمز ايله آلارغه
خدمت ايتهمز ❊ آلارنى چن كوكلمز بله ياقن
كورهمز ❊ هر وقتده آلارنك خير دعالرن
آلورغه طرشامز ❊ الله تعالى هر قايومزغه
خيرلى عمرلر بيرسه ايدى ❊ آمين ❊

مَكْتَبْ

مَكتَب بيك ياخشى ييردر * مكتَبده بالالر
سَبَق اوقيلر ، يازو يازالر ، دينگه ، اَدبكه
اوُيره‌نه‌لر * مكتَبده ياش شاگردلر گنه اوقيلر *
زور شاگردلر مَدرَسه‌ده اوقيلر . شاگردلر
مَكتَبكه بارغانده هيچ شايارميلر ، اورام
بالالرى كوك اوينات يورميلر ، اوُلر كشيلر
كوك اَدَب بلەگنه بارالر * مكتَبكه كرگاچ
قچقروُب سَلام بيره‌لر * كيملرن صالوُب
قويالر * آقرنغنه اورنلرينه باروُب
اوطوُرالر * بوُقچالرندن كتابلرن آلالر *
دَفتَرلرن قاريلر * يا اوقوُب يا يازوُب اوطوُرالر *

مَكتَبكه خلفه‌لرى كرگانده ، هر قايوسى
آيق اوره طوُرالر * خَلفه‌لرى سَلام بيرگاچ ،
آنك سَلامن قايتارالر * خلفه‌لرى اوطوُرغانچى
آياقلرينه باسوُب طوُرالر * مَكتَب اچنده
هامان ادب بلەگنه اوطوُرالر * هيچ شايارميلر ،
قچقرميلر ، صوغشميلر ، سوُيلەشميلر ،
كوُلشميلر * هامان يا اوقوُب اوطوُرالر ، يا خَلفه
سوزن طڭلاب اوطوُرالر * بر آز اوقوُغان صاين
بر آز طوقتاب يال ايتەلر * اول اراده آرغنه اوينيلر *

سَبقلری تمام بولغاچ آقرنغنه کتابلرن هَم دفترلرن بیرقچالرینه قویالر ◦ نوبت بیله ایککیشەرلەب اورنلرندن طورالر ◦ کییملرن کییندلر ◦ نوبت بله آقرنغنه مکتبدن چقالر ◦ مکتبدن چقغاچ طوب طوری اویلرینه قایتالر ◦ هیچ بر وقتده اورامده اوینـاب یوریمیلر ◦ اویلرینه کرگانده سلام بیروب کرەلر ◦ آتا انالرینه سبقلرن طڭلاتالر ◦ اشاغاچ اچکاچ آزغنه اوینیلر ◦ اوینغانده هامان ادبلی اوینلرنی غنه اوینیلر ◦ طرش بالانڭ کوب اویناسی‌ده کیلمی ◦ زیرەك بالا اویده‌ده هامان اوقوب، یا یازوب اوطورا ◦ بلکلی بولاسی بالا شول چاغنده‌ده بیلگیلی بولا ◦

یاخشی بالا.

یاخشی بالا بیك ادبلی بولا ◦ هروقت یاخشی اشلرنی گنه قلا ◦ یامان اشلرنی هیچ قلمی ◦ ادبسز سوزلر سویلەمی ◦ مکتبکه بیك هوس ایله بارا ◦ هر کون سبق وقتنده مکتبده بولا ◦ سبقلرن بیك طرشوب اوقی ◦ یازونی کوب یازا ◦ یازووی بیك ماتور بولا ◦ هر

سَبَقده، شَریکلرندن آرتقه قالماسقه
طورشا ❁ شَریکلری آراسنده ایلٔك برنچی
بولوُرغه قاری ❁ سَبَق وَقَتنده خَلفه‌نلٔك سوزن
طنگلاب طوُرا ❁ خَلفه، نی قلوُرغه قوشسه،
شونی قلا ❁ هیچ کمگه قارشی سوز ئه‌یتمی ❁

یاخشی بالانلٔك بیتلری، قوللری. هم
کییملری بیك پاك بولا ❁ کتاب لری هَم
دَفْتَرلری بیك تَمیز بولا ❁ اول، هیچ بر
نَه‌رسه‌سن قاراغه بویامی ❁ کِتابلرینه یازمی ❁
دَفتَرلرن بوُگه‌رله‌می، یرتمی ❁ نادان بالالر
کوك اورامده اویناب یوُرمی ❁ هیچ بر یرده
اَدَب‌سزلك قیلمی ❁ اورامده اوُچراغان کشیلرگه
قچقروُب سَلام بیره ❁ ایبده‌شلری بلـه بیك
دوست بولا ❁ آلارنلٔك هیچ برسن جَبرله‌می ❁
هیچ بر بالا بلـه قچقرشمی، صوغشمی ❁
ایبده‌شلری بلـه هَر وَقت طاتو بولا ❁

یاخشی بالا اوُلوُ کشیلر، نی قوشسه‌لر، شونی
قلا ❁ هیچ کمگه قارشیلق قلمی ❁ هیچ
کمگه قاتی سوز ئه‌یتمی ❁ اوُلوُ کشیلرگه،
توبه‌نچیلك لی بولا ❁ کچکنه بالالرغه
شَفَقَتلی بولا ❁ هیچ بر کشیگه اوساللق

قلمی ، هَر کمگه یاخشیلق کورسه‌ته ، اولُو
کشیلر آلدنده اَدَب بله‌گنه اوطورا ، آلار
آلدنده هیچ شایارمی ، اوینامی ، کولمی ،
قچقروب سویلدمی اوزندن صورالماغان
سوزگه قاتشمی . بر سوز صوراسه‌لر ، آگا
اَدب بلدگنه آقرن غنه جواب بیره ،

یاخشی بالا آتا ، آناسن بیك یاراتا ، آلارنی بیك
یاقن کوره ، آلارغه هیچ صانسزلق کورسه‌تمی ،
هیچ قارشو سوز ئه‌یتمی ، نی خدمت قوشسه‌لر ،
شونی تیز اشلی ، آلارنك هیچ بر خدمتلرینه
ایرنمی ، آلار ، قاما دیگان اشنی ، هیچ
قلمی ، هر اشده آلار تله‌گانچه بولا ، آتاسی
یا آناسی اورشسه ، آلارغه هیچ قارشی جواب
بیرمی ، نی قدر آچولانسه‌لرده ، بر سوز
دەشمی ، آلدینده قاراب تیك طورا ، آلارغه
هیچ اوپکه‌له‌می ، هیچ قچقروب جلامی ،
یاخشی بالا آغالرینه هم طوتالرینه‌ده ، بیك
توبه‌نچیلکلی بولا ، آلار بله هیچ قارولاشمی ،

یاخشی بالا کوب اوینامی ، کوب یوقلامی ،
کوب آشامی ، کوب اچمی ، آیاق اوره آشامی ،
ایکمه‌کنی واتمی ، والچقلرنی طاپتامی ، آشنی

آلدینه توکمی، آشیاولقنی بوزیامی ۞ اوزینه
بیرلگان اشنی آشی، ارتیقین صورامی، آشاب
طوییغاچ دعا قلا، قولالرن یوویا ۞ یاخشی بالا
ماتور کییملی بالالرنی کونلمسی ۞ ناچار
کییملی بالالرنی خورلامی ۞ آدبلی بالالرنی
کوروب اوزی ده، آدبلی بولورغه طرشا ۞
هر وقتده یاخشی اشلرنی گنه قلوب
اولوغ کشیلر آراسنده مقتاولی بولا ۞

یامان بالا.

یامان بالا بیک آدبسز بولا ۞ هنکی بر وقت ناچار
اشلرنی قلا ۞ یاخشی اشلرنی بیک آز قلا ۞
کوب وقتده آدبسز سوزلر سویلی ۞ سبق
اوقومی، اوقوسه‌ده، بلورگه طرشمی ۞ مکتبکه
بیک صونک بارا ۞ قایسی کونده بارمی‌ده قالا ۞
سبقنی هیچ یاراتمی ۞ هیچ بر سوزنی درست
اوقی آلمی، درست ایتوب یازا بلمی، یازووی
بیک یمسز بولا ۞ اوقوده‌ده، یازوده‌ده،
شریکلرندن توبه‌ن بولا ۞ شریکلرندن آرتقه
قالووینه خورلانا باشمی ۞ سبق وقتنده
خلفه‌نک سوزلرن دنکلاب طورمی ۞ خلفه قوشقان
اشلرنی قلمی ۞ هرکمگه قارشی سوزلی بولا ۞

یامان بالانک بیتلری، قوللاری هم کییملری

شاخشی بولا ٭ کتابلری هم دفترلری قارا
بولا ٭ هر نرسه‌سن قارالتا ، بویی ، پچراتا ٭
کتابلر بتنه یازو یازا ٭ دفترلرن بوگه‌رلی ،
یرتا ٭ ارامده آدب بله یوری بلمی ٭ نادان
بالالرغه قاتشوب هامان اوینی ٭ ارامده
اوچراغان کشیلرگه سلام بیره بلمی ٭
اوینغانده بیك ادبسز اوینلر اوینی ٭ ایبده‌ـ
شلری بله دوست بولمی ٭ آلار بله یا قچقرشا
یا صوغشا ٭ هیچ برسی ایله طاتو بولا آلمی ٭

یامان بالا بیك قارشی بولا ٭ قوشلغان اشن
هیچ اشلمی ٭ هر کمگه کیری جواب بیره ٭
هر وقتده قارشی سوزلی بولا ٭ اولو کشیلرگه
تو به‌نچیلك قلا بلمی ٭ کچکنه بالالرغه بیك
شفقتسز بولا ٭ هر کشیگه اوساللق ایته‌رگه
طرشا ٭ هیچ کمگه یاخشیلق کورسه‌تورگه
طرشمی ٭ هامان یا اوینا یا شایاروب اوطورا ٭
کشی آلدنده آدب بله اوطورا بلمی ٭ اوساللقدن
هیچ قورقمی ٭ یاخشیلقغه هیچ قزقمی ٭ اولو
کشیلر آلدنده اوزندن صورالماغان سوزگه‌ده
قاتشا ٭ قچقروب سویلی ، قچقروب کوله ٭

یامان بالا آتا آناسن یاراتمی ٭ آلارنی کوب
یاقسن کورمی ٭ آلارغه هر وقت صانسزلق قلا ٭

هامان قارشی سوزلر ئەیتە ◉ قوشقان اشلرن
تیز اشلەمی اشلەسەدە ، بیلك ایرنوب اشلی ◉
بر اشنی قلما دیسەلر ، آنی قالورغە طرشا ◉
هیچ بر اشدە آلار تلەگانچە بولورغە طرشمی ◉
اگر آتا آناسی بر یومش قوشسە ، ئەیم
اشلەمیم دیب جواب بیرە ◉ بر اشکە آچولانسەلر ،
قچقرشا ◉ آلدینە قاراب ازیالوب اوطورا
بلمی ◉ آتا آناسینە اوپکەلەب یوری ◉ آزغنە
کیفی کیتسە ، قچقروب جلی ◉ آغالرینە
هم طوتالرینە ، توبەنچیلك قیلا بلمی ◉
خلفەسینەدە، قارشی بولا ◉ هرکم بلە قارولاشا ◉

یامان بالا بیلك یالقاو بولا ◉ بیك کوب یوقلی ،
کوب آشی ،کوب اچە ◉ آیاق اورە آشاب یوری ◉
ایکمەکنی واتا ، والچقلرنی طاپتی ◉ آشنی
آلدینە توگە ◉ آشیاولقنی بویی ◉ اوزینە
بیرلگان آشقە کوگلی طویمی ، طویسەدە ،
طاغی دەصوری ◉ اوزی طویسەدە، کوزی طویمی ◉
آشاب بترگاچ دعا قیلمی ، قول لرون یومی ◉
یامان بالا ماتور کییملی بالالرنی کونلی ،
ناچار کییملی بالالرنی خورلی ◉ یاخشی
بالالرنی کوروب ، اوزیدە شولار کوك
بولورغە طرشمی ◉ یامان بالالر ایلە قاتشوب
ناچار خلقلرغە اویرەنە ◉ اولو کشیلر
آلدندە ماقتاولی بالا بولوغە هیچ قزقمی ◉

مسلمانلق.

الحمد لله بز هر قايومز مسلمانلرمز. بزنڭ دينمز اسلام دينيدر. بز اسلام دينينه چن كوڭلمز ايله اشانوب ايمان كيتره مز. اسلام ديني بيك چن وبيك ياخشى دين در. بوتون دنياني ياراتقوچي هر بر جانوارلرني طويدرغوچي الله تعالى بار در. اول الله تعالى برگنه‌در. آنڭ هيچ شريكي يوقدر. اول الله تعالى بيك كامل در. آنده هيچ كيمچيلك يوقدر. بزهر قايومز الله تعالى نڭ قوللرى مز. بزگه الله تعالى قوشقان اشلرني قلو هم اول طيغان اشلردن طييلو تييشليدر. الله تعالى نڭ فرشته‌لرى بار در. الله تعالى بنده‌لرگه دين وادب اويره‌تمك اوچون دنياغه بيك كوب پيغمبرلر ييبه‌ره‌شدر. ايڭ صوڭ كيلگان پيغمبر محمد عليه السلام در. بز محمد عليه السلام دينندمز. هر بر مسلمانلر محمد عليه السلام نڭ امتندن درلر. الله تعالى آني بنده‌لرگه مسلمانلقني اويره‌تمك اوچون ييبه‌رگان. الله تعالى پيغمبرلرگه كتابلر ييبه‌رگان. اول كتابلرهر قايوسي حق كتابلردر. بزنڭ پيغمبرمز محمد عليه السلام گه الله تعالى (قرآن) اسملى كتابني ييبه‌رگان. قرآن ده يازلغان سوزلر هر قايوسي الله تعالى نڭ اوز سوزلرى‌در. هر برسي بيك حق وياخشى سوزلردر. الله تعالى نڭ تقديرى

حقدر. بر زمانده بو دنیا بتوب قیامت کونی بولاچقدر. قیامت کوننده بارچه کشیلر تریلوب قبرلرندن چقغاچ هر بر کشینك دنیاده قیلغان عمللری تیکشریلوب عمللرینه کوره حکم قیلناچقدر. ایزگی ویاخشی کشیلر اوجماخده مڭگی حرمت قیلنوب یامان گناهلی کشیلر تموغده جزا قیلناچقلردر. مسلمان بولغان کشیگه بلورگه تییشلی اشلر بیك کوبدر. زورراق کتابلرنی اوقوسه‌گز شاید هر قایوسن بلورسز.

بالالر، ایمدی سز بو کتابنی اوقوب بتردگز، ایندی هر بر تورکی سوزلرنی اوقی ویازا بله‌سز.

سز ایندی هر کتابنی اوقی آلورسز. قایسی کتابلرده سز آڭلاماغان سوزلرده بولور آندی سوزلر عرب سوزلری بولورلر. سز عربچه بلمیسز. تورکیچه‌گنه بله‌سز. عرب تلی برنك تلگه باشقه ایکنچی بر تلدر. اوتکن کشیلر عرب تلنده بله‌لر. بلکه سزده بر آز اویره‌نورسز.

سز ایندی بو کتابدن صوڭ طاغی بر کتاب اوقوغاچ قرآن اوقی باشلارسز.

قرآن الله تعالی کتابیدر. آنك تلی عربچه‌در. عربچه بلگان کشیلر قرآنده یازلغان سوزلرنی آڭلیلر.

قرآنده بیك یاخشی ایزگی سوزلر یازلغان. اسلام دینینك سوزلری قرآنده یازلغاندر.

بو الفبای ترکینی آخرینه قدر اوقوتقاندن صوڭ بالالرنی قرآن اوقورغه توشندرمك اوچون (معلم ثانی) اسملی الفبای عربی مجموعه‌سینی اوقوتا باشلامق. آنك ایله برلکده، صاف ترکی تلنده بر (قرآت ترکیه) کتابی اوقوتا باشلامق تیوشلیدر . آنی اوقودیغی زمان، هر بر اوقودیغی بند وحکایه‌نك مفهومینی آڭلاتورغه وآڭلادقنچه مضمونینی تقریر ایتدرورگه اجتهاد ایتمك تییشلیدر.

١٤) **(حقوق اسلامیه)** رشدی مکتبلرنڭ شاگردلری اوچون ترتیب قیلنمشدر. معاشره معامله، موارثه ومحاکمه خصوصلرنده اسلام دینی طرفندن بویورلمش قانون ونظاملرنی بیان قیلا طورغان دورت جزئلك کتابدر. حاضرده (میراث ومقاسمه) اسملی (٣) نچی جزئی گنه نشر اولنمشدر. . . . . بهاسی (١٠) تیین

١٥) **(انباء انبیاء)** مفصل قصص انبیاء وتاریخ دینی کتابیدر. حاضرده فقط برنچی جزئی نشر قیلنمشدر. . . . . بهاسی (٥٠) تیین.

٦) **(دروس شفاهیه)** مدرسه‌لرده ورشدی مکتبلرده عربچه اوقومغه باشلامش برنچی صنف شاگردلری اوچون تألیف قیلنمش لغات ومکالمهٔ عربیه کتابیدر. عرب لسانن عملی وشفاهی طریق ایله تعلیم قیلو اوچون موافق روشده عربی لغتلر، جمله ومکالمه‌لر منتظم وتدریجی بر سیستیم اوزرنده (١٠٠) درسلك ایتوب ترتیب ایدلمشدر. بو کتاب ایله هر بر موسلی واجتهادلی کشی معلمدن باشقه‌ده اوزندن اوزی عربچه سویلشورگه وعربی کتابلرنی مطالعه قیلورغه اویرنو ممکندر. هر درسی بر تیین اولارق مجموعینك . بهاسی (١) صوم.

١٧) **(استفتاح)** ترکی تلنده منتظم صرف عربی کتابیدر. بهاسی (٥٠) تیین.

١٨) **(استکمال)** ترکی تلنده منتظم نحو عربی کتابیدر. بو کتابده قواعدنحویه یاوروپا لسانلرینڭ نحو قاعده‌لری سیستیمنده منتظم صورتده ترتیب ایدلمشدر. بهاسی (٥٠) تیین.

١٩) **(قوانین نحویه)** مدرسه‌لرنڭ ایکنچی صنف شاگردلری اوچون تألیف قیلنمش نحو کتابیدر. بو کتابده نحو قاعده‌لری اسلوب جدید اوزره عربچه بیك سهل عباره ایله بیان قیلنمشدر . . . . بهاسی (٣٠) تیین.

٢٠) **(میزان الافکار)** عربی العباره منطق جدید کتابیدر. بو کتابده علم منطق قاعده‌لری یاوروپا دار الفنونلرینڭ فلسفه شعبه‌سینده تدریس قیلنمقده اولان ترتیب واصطلاحات اوزره بیك بیگی اسلوب ایله بیان قیلنمشدر. قواعد جدیدهٔ منطقیه‌دن ماعدا علم روح وعلم مباحثه‌نڭ مهم مسئله‌لرنی، فنون ومعارفنڭ تقسیماتن شامل (٢٠٨) صحفه‌لك بر کتابدر بهاسی (٥٠) تیین.

٢١) **(متحرك الفبا)** مکتب بالالری اوچون قاتی کاغدگه باصلمش زور زور حرفلردن عبارتدر. بو حرفلرنی تزوایله هر تورلی سوزنی یازوب کورسه‌تمك ممکندر. بو حرفلر ایله تورلی سوزلرنی تزوب یازا یازا، بالالرنڭ قرائت، کتاب واملاغه ملکه‌لری بیك آرتادر. بهاسی (١٠) تیین.

٢٢) **(دنیا معلوماتی)** ایکی جزء، برنچی جزئی (٢٠) تیین، ایکنچی جزئی (٣٠) تیین.

٢٣) **(تورکی صرفی)** قزان تورکیسینڭ صرفی . . . . (١٠) تیین

٢٤) **(تورکی نحوی)** قزان تورکیسینڭ نحوی . . . . (١٣) تیین.

(٢٥) **(روسستان)** مناسبت عشریه سیستیمی اوزره روسچه سویلشورگه وروس کتابلرن مطالعه قیلورغه اویره‌تو اوچون ترتیب قیلنمش کتابدر. . . بهاسی (١) صوم.

اوشبو کتابلر قزانده وباشقه شهرلرده مشهور اسلام کتابچیلرنده صاتلمقده‌درلر.